

KIJKER 8: LES 4: BEGRIJPEND LEZEN:

Woensdag 27 mei

IK KAN EEN TEKST HELEMAAL BEGRIJPEN DOOR GEBRUIK TE MAKEN VAN MIJN STAPPENPLAN (Deel 1)

Deze uitgebreide les begrijpend lezen zullen we spreiden over 2 aparte lesjes (= 2 aparte dagen). Vandaag starten we met deel 1.

Wat heb ik nodig:

- Kijker 8 werkboek blz. 6 en 7
- Taalwijzer p. 3
- Potlood

1) Inleiding:

Kijk aandachtig naar deze cartoons:

- Kan je zomaar een nieuwe taal uitvinden? *Nee*
- Waarom niet? *De anderen begrijpen niet wat je bedoelt.*

Je kan pas een *boodschap* overbrengen als de *zender* en de *ontvanger* dezelfde afspraken kennen.

Tip: De uitleg van deze groene woorden vind je in je taalwijzer p. 3.

Zender: Diegene die een boodschap geeft (bv. een spreker, een schrijver, een tekenaar, een fotograaf).

Ontvanger: Diegene die een boodschap krijgt (=ontvangt)
(bv. een luisteraar, een lezer)

We gebruiken taal om te communiceren.

Onze taal moet dus begrepen worden door de *ontvanger*.

Een taal die uitgevonden wordt door de *zender* is dus geen echte taal.

Het Nederlands is onze taal en die gebruiken we allemaal.

Ik ben benieuwd hoe die taal ontstaan is, jullie ook?

2) Kern

Probeer deze 2 zinnen te lezen:

“Tybeert moeste roupen doe
ende wroughede hem selven dor den noot”

-Kan je dit lezen?

-Begrijpen jullie de boodschap van de *schrijver*?

-Herkennen jullie deze *taal*?

-Herkennen jullie een *woord*?

Ik denk dat jullie niet alle woorden herkennen. Deze tekst is nochtans geschreven in het Nederlands, maar in het Nederlands dat mensen tijdens **de Middeleeuwen** (= ongeveer vanaf 500 tot 1500) spraken en schreven.

Onze taal is sindsdien erg veranderd.

Nu begrijpen we deze tekst niet meer.

-Willen jullie weten wat deze zinnen betekenen? Dat komen jullie in deze les te weten!

-Deze zinnen komen uit een **fabel** “**Reinaert de Vos**” die geschreven is in het **Middelnederlands (13de eeuw)**.

3) Opdrachten:

- **Neem** nu je werkboek op **blz. 6 oef. 1**: hier staat een stukje van deze fabel.
- **Lees** dit stukje en **omkring** de woorden die je denkt te herkennen.
- **Luister** nu naar de fabel van Reynaert de Vos.
  - ➔ Ga naar deze **website**: <http://www.vogala.org/tekst/vossenstreek>
Je kan de tekst meevolgen op de website ofwel hieronder.
In de linker kolom staat de tekst in het **Middelnederlands** en in de rechter kolom in **onze huidige taal**.

Reynaert heeft Tybeert, de kater, wijsgemaakt dat het in de schuur vol vette muizen zit. Wat Tybeert niet weet (maar Reynaert wel) is dat Martinet, de zoon des huizes, daar net een strik heeft opgezet. Reynaert spoort Tybeert aan naar binnen te gaan...

Apps weergeven **Vossenstreek** i

Reynaert heeft Tybeert de kater wijsgemaakt dat het in de schuur van de pastoor vol vette muizen zit. Wat Tybeert niet weet – maar Reynaert wel – is dat Martinet, de zoon des huizes, daar net een strik heeft gezet. Reynaert spoort Tybeert aan naar binnen te gaan...

Gelezen door Frank Willaert

Tybeert moeste roupen doe Ende wroughede hem selven dor den noot. Hi makede een gheroup so groot Met eenen jammerliken ghelate, Dat Reynaert hoerde up der strate Buten, daer hi alleene stoet, Ende riep: 'Vindise goet Die muse, Tybeert, ende vet? Wiste nu dat Martinet, Dat ghi ter tafeln satet Ende dit wiltbraet dus atet,	Tybeert krijste het uit en verried daarmee zichzelf in zijn grote nood. Hij ging zó hard tekeer met meelijwekkend misbaar, dat Reynaert het buiten kon horen, waar hij in z'n eentje was gebleven, en riep: 'Vind je de muizen lekker, Tybeert, en lekker vet? Als Martinet zou weten dat jij aan tafel dit wildbraad zit te eten
Dat ghi verteert, in weet hoe, Hi souder u saeuse maken toe. So hovesch een cnape es Martinet! Tybeert, ghi singhet als ghi et. Pleecht men tes coninx hove des?'	– ik weet niet precies hoe – dan zou hij je er nog wel een sausje bij bereiden. Zo'n hoofse page is Martinet wel! Tybeert, je zingt terwijl je eet – Is dat de gewoonte aan het hof van de koning?'

- **Neem** nu je werkboek op **blz. 7**.
- **Lees** de tekst:
  - “**De geschiedenis van onze taal: Waarom een krabbeltje veel waard kan zijn.**”
  - ➔ Je kan eerst dit filmpje bekijken: <https://schooltv.nl/video/hebban-olla-vogala-de-eerste-zin-in-de-nederlandse-taal/#q=>
  - ➔ Deze tekst gaat over het ontstaan en de geschiedenis van onze taal.

Tip: Wie wil, kan luisteren naar de voorgelezen tekst en zo gemakkelijker meevolgen in het werkboek. De luisterfragmenten staan op de blog “[Zoek je knap!](#)”.

2020-05-27- Juf Anja - Audiofragment bij Les 4 Begrijpend lezen (DEEL 1) blz. 7
(alinea 1, 2 en 3)

2020-05-27- Juf Anja - Audiofragment bij Les 4 Begrijpend lezen (DEEL 1) blz. 7
(alinea 4, 5 en 6)

- **Maak** nu oefening 4, 7 en 9 met **potlood**.
→ **Tip: monniken** = mannen die in een klooster leefden; ze moesten al hun bezittingen weggeven om in een klooster te kunnen wonen en ze moesten leven volgens de strenge regels van de Kerk.

→ Dit mag je overschrijven bij vraag 8:

8 Waarover zou dit tekstje gaan?
Noteer.

over een vrouw die aan haar man

vraagt waarom ze wachten om aan

kinderen te beginnen

Als je een vraag echt niet kan oplossen, dan zet je er een kruisje bij met potlood (dit bespreken we dan later nog in de klas).

4) Tot slot

!! VRIJBLIJVEND!! (= MAG-taak): Wie wil, mag ook deze verhaaltjes beluisteren over de beruchte vos Reynaert!

<https://www.youtube.com/watch?v=qlc31ayS8jE> (7 min. 43 sec.)

→ luisterverhaal

<https://www.youtube.com/watch?v=OOUydiTMMFA> (1 min. 54 sec.)

→ luisterverhaal (met tekeningen)

WEETJE: Er bestaat ook een strip van Suske en Wiske over deze vos.

Het is gepubliceerd in [De Standaard](#) en [Het Nieuwsblad](#) van 31 maart 1998 tot en met 21 juli 1998.

De eerste albumuitgave was op 23 september 1998.

Misschien vind je hem nog terug in de bieb?

Personages: Suske, Wiske, Lambik, tante Sidonia, koning Nobel, Reinaert de vos, Bruin de Beer, Lamfreit de timmerman, Isengrim de wolf (eerste minister), Tibeert de kater, Albert de mol, Grimbeert de das, Cantecler de haan, Merlijn (de tovenaer van koning Arthur).

